

Jak rozwijać obszary wiejskie?

Kategoria: Rozwój i fundusze

Opublikowano: sobota, 28, październik 2017 11:43

Jarosław Komża

Odśloni: 2412

Na Kongresie Gmin Wiejskich, który odbył się kilka dni temu dyskutowano m.in. o problemach rozwoju obszarów wiejskich i strategicznym planowaniu interwencji państwa w celu ich rozwiązywania.

Przede wszystkim demografia oraz rynek pracy i edukacja

To trzy elementy, które - według dr hab. Monika Stanny z Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk - determinują rozwój obszarów wiejskich. Jej zdaniem największym wyzwaniem rozwojowym jest umożliwienie ludności odchodzącej z rolnictwa utrzymywania się innymi źródłami zarobkowymi. Obecnie tylko dla 30 proc. mieszkańców wsi głównym źródłem utrzymania jest działalność rolnicza. Dla kolejnych 30 proc. źródłem zarobkowania jest działalność pozarolnicza. Natomiast kolejne 30 proc. utrzymuje się z tzw. niezarobkowych źródeł, czyli głównie z transferów z budżetu państwa (emerytury, renty, świadczenia wychowawcze). Maleje udział liczby zatrudnionych w rolnictwie, ale zwiększa się ostatnia grupa, tj. korzystających z niezarobkowych źródeł utrzymania. To bardzo zła tendencja. Tym bardziej przy depopulacji i starzeniu się społeczeństwa.

Wiceminister rolnictwa Ryszard Zarudcki zwrócił uwagę, że w obecnej edycji *Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich* jest ok. 1,5 mld zł na dofinansowanie przedsięwzięć nakierowanych na pozarolniczą działalność ludności wiejskiej. Minister gorąco zachęcał przedstawicieli samorządów do popularyzowania wśród mieszkańców wsi wiedzy o tym, że są dostępne dla nich pieniądze. Z kolei przedstawiciele gmin wiejskich leżących w strefie oddziaływania miast zwracali uwagę wiceministrowi rolnictwa na ciężki, długotrwały i nie zawsze kończący się oczekiwanym przez nich rezultatem proces odrolnienia gruntów, które mogłyby być przeznaczone na inne niż rolnicze zagospodarowanie.

Interwencja zróżnicowana terytorialnie

W opinii pani profesor Stanny instrumenty oddziaływania państwa na obszary wiejskie to dziś głównie instrumenty socjalne. Woli politycznej wymaga przekształcenie ich w instrumenty prorozwojowe. Według pani profesor rodzaj interwencji musi być różnicowany pod względem konkretnego obszaru. Nie może być jednego modelu rozwoju wsi. Jeżeli instrumenty nie będą zróżnicowane terytorialnie, czyli adresowane do specyficznych typów gmin o podobnych problemach rozwojowych (często leżących w dwóch czy trzech różnych województwach), to nie pomożemy obszarom najbardziej potrzebującym. Interwencji publicznej musi być skierowana nie do obszarów różnicowanych na zasadzie - gdzie jest dobrze, a gdzie jest źle, tylko do obszarów o podobnych uwarunkowaniach rozwoju. Ponadto pani profesor zaapelowała, by nie centralizować dobrze działających programów regionalnych i lokalnych, a terytorializować oddziaływanie programów centralnych.

Pakt dla wsi

Wiceminister rolnictwa i rozwoju wsi Ryszard Zarudcki przedstawił założenia „Strategii odpowiedzialnego rozwoju”, odnoszące się do obszarów wiejskich. Na podstawie tych założeń aktualizowana jest obecnie „Strategia rozwoju obszarów wiejskich”. Jak powiedział wiceminister, dokumentem operacyjnym do strategii ma być „Pakt dla obszarów wiejskich”. Dokument opiera się na czterech filarach: podnoszenie dochodów gospodarstw rolnych; jakość życia na obszarach wiejskich (usługi publiczne i infrastruktura); pozarolnicza działalność rolników i aktywne społeczeństwo; aktywna administracja rolna. Projekt paktu ma być opublikowany w bieżącym roku i poddany konsultacjom.